

1 תקנות הפיקוח על מעונות (תנאי המגורים וטיפול בזקנים עצמאיים ותשושים במעונות לזקנים), התשס"א-2001

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 2(ב) ו-12 לחוק הפיקוח על המעונות, התשכ"ה-1965 (להלן - החוק), ובאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, לפי סעיף 48(א) לחוק-יסוד: הממשלה, וסעיף 2(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, אני מתקין תקנות אלה:

פרק א': כללי

1. הגדרות

בתקנות אלה -

"המפקח" - מי ששר העבודה והרווחה מינהו למפקח לפי סעיף 7 לחוק;

"זקן" - זקן עצמאי או זקן תשוש;

"זקן עצמאי" - זקן אשר מבחינת תפקודו מסוגל לבצע את פעולות היום-יום בלא עזרה;

"זקן תשוש" - זקן אשר מפאת תפקודו הירוד זקוק לעזרה חלקית בפעולות היום-יום;

"זקן סיעודי" - זקן שמצב בריאותו ותפקודו ירודים כתוצאה ממחלה כרונית או מליקוי קבוע, או הסובל מבעיות רפואיות מורכבות ובלתי יציבות, הדורשות מעקב רפואי מיומן במסגרת בעלת אופי רפואי, במשך 24 שעות ביממה לתקופה ממושכת, ושנתקיים בו אחד או יותר מאלה:

(1) הוא מרותק למיטה או לכיסא גלגלים;

(2) אין לו שליטה על הסוגרים או על אחד מהם;

(3) הוא זקוק לעזרה מלאה או חלקית בפעולות היום-יום;

(4) הוא מתהלך בקושי רב עקב מחלה;

"מעון" - כהגדרתו בחוק, המשמש או הנועד לשמש למגורי שבעה זקנים לפחות;

"מנהל מעון" - כהגדרתו בתקנות הפיקוח על מעונות (בקשה לרישיון), התשכ"ה-1965;

"נוהל משרד הבריאות" - נוהל פיקוח על מוסדות בריאות של משרד הבריאות;

"שטח" - שטח נטו.

2. ניהול מעון

מעון יתנהל לפי תקנות אלה.

3. חובת רישוי לפי חיקוק אחר

מעון אשר נקבעה לו חובת רישוי בחיקוק אחר, רשאי שר העבודה והרווחה שלא לתת רישיון לניהולו כל עוד לא ניתן למעון רישיון לפי החיקוק האחר.

4. התניית רישיון

רישיון יכול שיהיה מותנה בתנאים.

5. חובות מנהל המעון

מנהל מעון חייב לדאוג במסירות -

- (1) לצרכים הגופניים והנפשיים של כל אחד מן הזקנים השוהים במעון ולהבטיח את שלומם ואת רווחתם;
(2) לקיום ולטיפוח קשרי הזקנים במעון עם בני משפחותיהם.

6. מיקום מעון

לא יוקם מעון -

- (1) במקום שאינו מיועד למגורי בני אדם בתכנית לפי חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965 (להלן - חוק התכנון והבניה);
(2) סמוך לדרך מהירה, כמשמעותה בתקנות התעבורה, התשכ"א-1961.

7. שטח המעון

- (א) השטח הבנוי של קומת הקרקע במעון לא יעלה על 40 אחוזים משטח הקרקע המוקצית לו.
(ב) במעון שבו כמה ביתנים, יהיו מעברים מקורים שיחברו בין ביתני המגורים לביתני השירות; רוחב המעברים לא יפחת מ-1.80 מטרים; המעברים יהיו מרוצפים חומר קשיח ונוח להליכה בלא חשש החלקה.
(ג) תוסדר גישה נוחה להולכי רגל ולאנשים בכיסאות גלגלים, עד לכניסה למעון, וכמו כן יוסדר שטח חניה לבלי רכב בכניסה למעון.
(ד) שטחי החוץ במעון יכללו גינות, מדרכות ופינות ישיבה מספיקות לזקנים במעון.
(ה) המעון ושטחי החוץ יגודרו באופן שתימנע כניסת אדם בלא בקרה.
(ו) תוסדר כניסה לאמבולנס עד לאחת הכניסות למעון; במעון שבו 50 זקנים או יותר תוסדר הכניסה לאמבולנס בכניסה שאינה הכניסה הראשית למעון.

פרק ב': מבנה המעון ומיתקניו

8. מבני המעון

- (א) המעון ייבנה לפי תקני ומפרטי הבניה החלים לפי חוק התכנון והבניה.
(ב) רצפת המעון תהיה עשויה מרצפות הניתנות לניקוי בנקל.
(ג) דלתות המעון יהיו ניתנות לנעילה מבפנים ומבחוץ, אולם תובטח אפשרות פתיחת דלתות נעולות, בשעת חירום, מבחוץ.
(ד) במעון שאינו ממוקם בקומת הקרקע או הממוקם בקומת הקרקע אך יש בו יותר מקומה אחת תהא מעלית אחת לפחות שגודל התא שלה לא יפחת מ-2.35 מטרים על 1.50 מטרים.
(ה) המעברים במעון יהיו ברוחב 1.80 מטרים לפחות, לצדם מעקים לאחיזה; כמו כן יוסדרו במעון מעברים משופעים למעבר כיסאות גלגלים.

9. חלונות

- (א) החלונות בחדרי המגורים, בחדרי האוכל ובמטבח יפנו אל מחוץ למבנה חלונות המעון.
(ב) שטח החלונות בחדר המגורים לא יפחת משמינית שטח רצפת החדר, ובכל מקרה לא יפחת ממטר רבוע אחד.
(ג) חלון בחדר מגורים יהיה ניתן לסגירה ויהיה ממוקם כך שיאפשר צפיה בעדו ממצב של ישיבה.

10. מיתקני חשמל, מים, ביוב והסקה

- (א) מערכות החשמל, המים, הביוב, מערכות מכניות ומערכות אלקטרומגנטיות במעון יותקנו לפי הוראות הדין החל לענין התקנתן, לפי הענין.
(ב) במעון תהיה אספקת מים חמים במשך 24 שעות ביממה.

- (ג) במעון תהיה תאורה טבעית במשך היום וכן תאורה חשמלית מספקת בכל שעות היממה; כמו כן תותקן תאורת חירום.
(ד) במעון תותקן הסקה מרכזית או יותקן מיתקן חימום אחר שקיבל את אישורו של מכון התקנים הישראלי לענין בטיחות.

11. בטיחות וביטחון

- (א) במעון יותקנו סידורי בטיחות מפני אש לפי הוראות רשות הכבאות המקומית.
(ב) במעון יותקנו סידורי ביטחון למניעת פריצות.
(ג) במקום מרכזי במעון שנתון להשגחה במשך כל היממה, יהיה לוח בקרה לקליטת קריאות במכשירי המצוקה של הזקנים הזקוקים לעזרה.

12. טלפון

- במעון יותקנו שני מכשירי טלפון לפחות, במקום מרכזי, שיבטיחו קשר עם החוץ בעת הצורך, וש אחד מהם לפחות טלפון ציבורי.

13. שילוט

- במעון יותקנו שלטים קריאים וברורים לציון אולמות וחדרי שירות, וכן יהיו שלטים על דלתות חדרי המגורים.

14. שטחי חדרים, מחסנים ואולמות

- במעון יוקצו חדרים, מחסנים ואולמות לפי מספר הזקנים דיירי המעון כמפורט בתוספת הראשונה.

15. ציוד מרפאה

- בחדרי המרפאה יהיו כיור וציוד כמפורט בתוספת השניה.

16. מטבח

- (א) על המטבח וחדר האוכל יחולו תקנות רישוי עסקים (תנאי תברואה נאותים לבתי אוכל), התשמ"ג-1983 (להלן - תקנות בתי אוכל).

- (ב) ציוד המטבח יהיה תקין ונקי ובכמות מספקת ביחס למספר הזקנים שבמעון ובהתאם למפורט בתוספת השלישית.
(ג) במטבח תהיה אספקת מים חמים קבועה בכל שעות היום.
(ד) במעון יימצאו במשך 24 שעות ביממה מים חמים במיחם ומצרכים מתאימים ומספיקים להכנה עצמית של משקה חם.
(ה) ליד המטבח יהיו המחסנים שלהלן:

- (1) מחסן לאחסון מצרכי מזון יבשים, משומרים וטריים;
  - (2) מחסן לאחסון חומרי ניקוי;
  - (3) מחסן לאריזות ריקות;
  - (4) חדרי קירור והקפאה למזון או מקררים בתכולה מספקת לפי מספר הזקנים במעון.
- (ו) האמור בתקנות משנה (ג) ו-(ה) לא יחול על מעון הרוכש שירותי הסעדה.

17. חדר אוכל

- (א) סמוך למטבח המעון ובאותו מפלס יהיה חדר אוכל אחד לפחות; המעבר לחדר האוכל יהיה מקורה והגישה הישירה לחדר האוכל תהיה בלא מדרגות.
(ב) בחדר האוכל יוקצה שטח של 1.50 מ"ר לפחות לכל זקן.
(ג) השולחנות והכיסאות בחדר האוכל יהיו מצופים בחומר הניתן לשטיפה ולניקוי.

- (ד) מספר מקומות הישיבה ליד השולחנות בחדר האוכל יהיה כמספר הזקנים המתגוררים במעון לפחות.
- (ה) שולחנות בחדר האוכל ייועדו כל אחד לשישה אנשים לכל היותר.
- (ו) ליד חדר האוכל יותקנו כיורים לרחיצת ידיים, וחרר נוחיות אחד לפחות לכל חמישים זקנים.
- (ז) חדר האוכל לא ישמש למגורים.

18. מקלט

במעון יהיה מקלט בנוי ומצויד לפי חוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951.

19. מבנים לשירותי כביסה

- (א) השטח המוקצה לשירותי כביסה כמפורט בתוספת הראשונה יכלול חדר מאוורר לכבסים מלולכיים וכן מחסן למצעים, מגבות ובגדים, וכן, לפי הצורך, חדר לגיהוץ ולתיקונים.
- (ב) העברת כבסים מלולכיים תיעשה בעגלות סגורות, ובהתאם לנוהל משרד הבריאות.

20. בית כנסת וספריה

במעון שמתגוררים בו עד 100 זקנים, ייערכו סידורים מתאימים לעריכת תפילות בעבור הרוצים בכך, ויוקצה מקום לספריה; במעון שבו מעל 100 זקנים, יוקצה שטח כמפורט בתוספת הראשונה.

21. חדר מספרה רב תכליתי

מנהל מעון יקצה חדר רב תכליתי, בשטח כמפורט בתוספת הראשונה, שישמש מספרה, שירותי קוסמטיקה ויופי; בחדר יהיו מיתקני אספקת מים חמים וקרים וסידורי ניקוז מים.

22. חדרי מגורים לזקנים

בחדר מגורים של זקן יתקיימו כל אלה:

- (1) לא יתגוררו בחדר יותר משני זקנים; יוקצו חדרים גם לבודדים; שטחו של חדר לשניים לא יפחת מ-12 מ"ר, שטחו של חדר לבודד לא יפחת מ-8 מ"ר;
- (2) רצפת חדרי המגורים תהיה מעל לפני הקרקע; גובה החדר לא יפחת מ-2.50 מ"ר;
- (3) בחדר יהיו שקעי חשמל לחיבור מקרר וקומקום חשמלי;
- (4) לכל שני זקנים תהיה יחידת רחצה בגודל 4 מ"ר הכוללת: כיור, אסלה, מקלחון עם מכשיר קילוח ידני; לזקנים בחדרים בודדים תהיה יחידת הרחצה של כל שניים מחוץ לחדריהם; רצפת המקלחת תהיה עשויה מוזאיקה או קרמיקה, עם שיפוע של 15% לפחות; דלת חדר הרחצה תיפתח פנימה עם סידור לפתיחה החוצה; קירות חדר הרחצה יהיו מצופים חרסינה או קרמיקה; בחדר הרחצה יותקן פעמון עם חוט משיכה לקריאה לעזרה במקרה הצורך או מכשיר מצוקה אחר; כמו כן יותקנו בחדר ידיות אחיזה מיוחדות למניעת החלקה; הכלים הסניטריים יוצבו באופן שיאפשר שימוש בהם בכיסא גלגלים;
- (5) לכל זקן תהיה מיטה נפרדת בגודל של 1.80 מטר על 0.80 מטר לפחות, ובגובה של 0.50 מטר כולל מזרן בגובה של 10 ס"מ לפחות, וכן כלי מיטה שיכללו: סדינים, כר וציפית לכר, שמיכות, וכיסוי למיטה; ליד המיטה יהיה ארון לילה המיועד לאחסנת חפצים אישיים, הארון יהיה ניתן לנעילה; ליד המיטה יהיה פעמון אזעקה או מכשיר מצוקה אחר לקריאה לעזרה;
- (6) בחדר יהיו כיסאות במספר מספיק, שולחן המיועד לשימושם של דיירי החדר, ארון בגדים אחד לכל דייר, מדפים ווילונות;
- (7) רוחב דלתות חדרי השינה וחדרי הרחצה יהיה 90 ס"מ לפחות; בחדר וברהיטיו לא יהיו פינות חדות

23. פינת ישיבה

במעון תהיה פינת ישיבה אחת לפחות או חדר אחד לשהייה בשעות היום, הכולל שולחנות, כיסאות, מקלט טלוויזיה, מיחם למים חמים.

24. ציוד המעון

במעון יהיה ציוד כמפורט בתוספת הרביעית.

25. מחלקה סיעודית

(א) במעון שבו מאה זקנים ויותר, תהיה מחלקה לזקנים סיעודיים ובה עשרים מיטות לפחות; עדיפות לקבלה למחלקה תינתן לזקנים סיעודיים מתוך המעון.
(ב) המחלקה האמורה בתקנת משנה (א), טעונה רישיון מאת משרד הבריאות.

פרק ג': קבלת זקנים למעון והטיפול בהם

26. קבלת זקנים למעון

(א) למעון יתקבל רק זקן עצמאי או תשוש; לא יתקבל למעון זקן סיעודי אלא למחלקה הסיעודית שבו.
(ב) לא יתקבל זקן למעון אלא אם כן נתן הסכמתו לכך; היה לזקן אפטרופוס, או שהוא זקוק למינוי אפטרופוס על פי ההערכות שניתנו לפי תקנה 27(ג), לא יתקבל הזקן למעון, אלא בהסכמת אפטרופוסו.
(ג) לא יתקבל למעון זקן שאינו מבוטח לפי חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994, אלא אם כן הוא מבוטח בביטוח רפואי אחר.

27. ועדת קבלה

(א) במעון תוקם ועדת קבלה אשר חבריה יהיו: מנהל המעון, רופא המעון, העובד הסוציאלי של המעון, ואחות המעון (להלן - הועדה).

(ב) פניה לקבלת זקן למעון (להלן - הפניה) תוגש לוועדה; לא יתקבל זקן למעון אלא אם כן הועדה אישרה את קבלתו.

(ג) הועדה תחליט בפניה רק אם היו לפניה:

(1) הערכה רפואית ותפקודית מהרופא המטפל בזקן לפני הפניה;

(2) הערכה רפואית, בכתב, של רופא המעון על מצב בריאותו וכושרו התפקודי של הזקן; ההערכה תיערך לפי הטופס שבתוספת החמישית;

(3) הערכה בכתב של העובד הסוציאלי של המעון, ערוכה לפי הטופס שבתוספת השישית;

(4) הערכת אחות המעון, בכתב, על מצבו הסיעודי, כושרו ותפקודו של הזקן;

(5) כל ההערכות המצוינות בפסקאות (1) עד (4) יתייחסו גם לשאלת יכולתו של הזקן לטפל בעניניו הגופניים והרכושיים; כן יתייחסו כל ההערכות האמורות לצורך במינוי אפטרופוס על גופו או רכושו של הזקן, ולשאלת יכולתו של הזקן להביע את דעתו לענין מינוי אפטרופוס עליו.

(ד) הועדה רשאית לבקש מהפונה דוחות רפואיים נוספים וחוות דעת פסיכיאטרית.

(ה) החלטת הועדה בדבר קבלתו או אי קבלתו של הזקן למעון תינתן בכתב, לפי הנוסח שבתוספת השביעית, והיא תימסר לזקן או לאפטרופוסו, לפי הענין; עותק יימסר למפקח, ואם התקבל הזקן - יתויק עותק בתיקו האישי.

(ו) עברה תקופה של למעלה מחודשיים מיום החלטת הועדה עד ליום כניסתו בפועל של הזקן למעון, ייברק הזקן, טרם

כניסתו למעון בידי רופא ואחות המעון, אשר יקבעו, יחד עם העובד הסוציאלי של המעון, את התאמתו למעון וכן תכנית לשילובו של הזקן במעון, וייתייחסו לשאלת יכולתו של הזקן לטפל בעניניו, כמפורט בתקנת משנה (ג)5).

28. קליטת זקן במעון בפועל

ביום כניסתו בפועל של הזקן למעון יתקבל בידי העובד הסוציאלי ואחות המעון, אשר יראגו לקליטתו במעון.

29. העברת זקן

(א) הוצאת זקן ממעון או העברתו ממחלקה למחלקה במעון, לאחר תום תקופת הניסיון כמשמעותה בתקנה 32, לא תיעשה אלא בהסכמת אפוטרופוסו, לפי הענין.

(ב) טרם קבלת הסכמתו של הזקן תינתן חוות דעתם הכתובה של רופא המעון, אחות המעון והעובד הסוציאלי של המעון, בדבר יכולתו של הזקן להביע את דעתו; אם אין ביכולתו של הזקן להביע את דעתו - לא תתקבל כל החלטה בנוגע לזקן טרם מינוי אפוטרופוס עליו.

(ג) התנגד הזקן או אפוטרופוסו להעברה - לא יוצא הזקן מהמעון או יועבר ממחלקה למחלקה במעון אלא אם כן החליטה על כך הועדה.

(ד) קיבלה הועדה החלטה על הוצאת הזקן מהמעון או על העברת הזקן ממחלקה למחלקה במעון - לא יוצא או יועבר הזקן קודם שניתנה לזקן או לאפוטרופוסו הודעה בכתב על ההחלטה.

(ה) החלטת הועדה תינתן בכתב ותתיק בתיקו האישי של הזקן במעון.

(ו) על החלטת הועדה ניתן לערור בתוך 30 ימים מיום קבלתה כמפורט בתקנה 30.

(ז) הזקן יישאר במעון עד תום המועד לערר, ואם הגיש ערר - עד תום הדיון בענינו בוועדת הערר.

(ח) תקנת משנה (ז) לא תחול אם קבע רופא המעון כי יש סכנה בריאותית לזקן אם לא יועבר מהמעון.

30. ועדת ערר

(א) הרואה עצמו נפגע מהחלטת הועדה על הוצאת הזקן מהמעון או על העברתו ממחלקה למחלקה במעון, יהיה רשאי לפנות לוועדת ערר שימנה שר העבודה והרווחה, ואשר חבריה יהיו: משפטן בעל ניסיון של חמש שנים, מפקח, רופא, מנהל מעון, ונציג דיירי המעון; ועדת הערר תשמע את הזקן ואת אפוטרופוסו, אם יש לו אפוטרופוס, ואת המנהל, וכן כל אדם אחר שאת דעתו תראה לנכון לשמוע; וועדת הערר תקבע בעצמה את סדר דיוניה, אם לא נקבע אחרת בתקנות.

(ב) החלטת ועדת הערר תינתן בתוך 14 ימים מיום שהוגש הערר ותהא מחייבת.

31. הסכם קבלה

(א) לא יתקבל זקן למעון לפני שנחתם בינו או בין אפוטרופוסו, לפי הענין, ומי שמתחייב לשאת בתשלום אחזקתו במעון, לבין מנהל המעון הסכם בדבר תנאי קבלתו למעון (להלן - הסכם).

(ב) אם המדינה היא מי שהתחייב לשאת בתשלום אחזקת הזקן במעון, יחתם הסכם נוסף בין המדינה לבין המעון.

(ג) טרם החתמתו של הזקן על ההסכם תינתן חוות דעתם הכתובה של רופא המעון, אחות המעון, והעובד הסוציאלי של המעון בדבר יכולתו של הזקן להביע את דעתו אם אין ביכולתו של הזקן להביע את דעתו - לא יחתם ההסכם אלא על ידי אפוטרופוסו.

(ד) בהסכם יפורטו ענינים אלה:

(1) סוגי השירותים שיינתנו לזקן במעון, ובמיוחד: שירותי תזונה ודיאטות מיוחדות, שירותי בריאות, טיפול

אישי לתפקוד יום-יומי תקין, שירותי דת, שירותים סוציאליים, שירותי ניקיון ואחזקה, שירותי כביסה, שירותי

תעסוקה ובליו, שירותי חימום ואורור בחדרי הזקנים ובמבני המעון; לצד כל שירות יפורט אם הוא כלול

בתשלום שמשולם למעון, ואם השירות אינו כלול בתשלום האמור - יפורט גובה התשלום שייגבה בעד אותו

שירות;

(2) האפשרות לעשות בחדר המגורים שימוש במקרר, בפלטה חשמלית, בקומקום חשמלי, בתנור חימום,

ובמיחם;

(3) הרהיטים, הציוד ודברי הערך אשר הזקן רשאי להביא עמו אל המעון, ויצוין שם הגוף או האדם שהזקן

יחפוץ שאליו יועברו החפצים האמורים לאחר פטירתו;

(4) יוגדר חדר המגורים שיקבל הזקן וזכויותיו למקרה של החלפת חדר או העברה ממחלקה למחלקה,

לרבות העברה מחדר עקב עזיבת בן הזוג של הזקן;

(5) התשלומים שאותם מתחייב הזקן לשלם בעד שהותו במעון ותנאיהם, ובין השאר -

(א) אם התשלום הוא חד-פעמי או חודשי או אחר;

(ב) גובה התשלום;

(ג) תאריך התשלום;

(ד) האדם או הגוף, זולת הזקן, המשתתפים בתשלום;

(ה) שיטת עדכון התשלומים;

(1) תנאי החזרת כספים לזקן או למשפחתו במקרה שהזקן יעזוב את המעון בתוך תקופת הניסיון

כמשמעותה בתקנה 32 או לאחריה;

(6) סדר היום במעון וההגבלות, אם קיימות, בכל הנוגע לשימוש הזקן בחדרו או בשטחי המעון האחרים;

(7) היקף אחריות המעון במקרה של נזק לזקן או לרכושו;

(8) נסיבות עזיבה, העברה למעון אחר או הוצאה של זקן מהמעון כתוצאה מרצון אחד הצדדים להסכם, או

בניגוד לו, או כתוצאה מסגירת המעון, או עקב הידרדרות במצב בריאותו של הזקן, והחזר התשלומים שיקבל

הזקן כתוצאה מכך; במקרה של עזיבה זמנית של הזקן את המעון - משך תקופת שמירת מקומו במעון וגובה

התשלום החודשי לתקופה האמורה.

(9) להסכם יצורף כתב ויתור על סודיות כלפי רופא המעון בנוסח המצוין בתוספת השמינית.

(ה) מנהל המעון יעביר עותק חתום של ההסכם לידי הזקן או אפוטרופוסו; עותק חתום יתויק בתיקו האישי של הזקן במעון,

ועותק חתום נוסף יועבר לידי המפקח.

32. תקופת ניסיון

(א) התקבל זקן למעון, יהיו שלושת החודשים הראשונים לשהייתו בו, תקופת ניסיון; תקופת הניסיון ניתנת להארכה בידי

הועדה בשלושה חודשים נוספים;

הודעה על החלטה בדבר הישארות הזקן במעון או עזיבתו אותו לאחר תקופת הניסיון, תינתן בידי צד למשנהו שבועיים

לפחות לפני תום תקופת הניסיון הכוללת.

(ב) אם בתום תקופת הניסיון כאמור, החליטו הזקן או הועדה כי אין ברצונם להמשיך את שהות הזקן במעון, יחזיר מנהל

המעון לזקן או למי ששילם בעדו, את כל הכספים שקיבל בעד החזקת הזקן במעון, למעט דמי אחזקה חודשיים בעד תקופה

שבה שהה הזקן במעון.

33. הבטחת זכויות

מנהל המעון ידאג כי -

(1) תפורסם הודעה במקום מרכזי במעון בדבר זכויות הזקנים במעון, וכן כי יועבר העתק ההודעה לכל זקן

לפני כניסתו למעון;

- (2) כל זקן יוכל להזמין ולהתקין מכשיר טלפון בחדרו;
- (3) כל זקן יקבל את דברי הדואר המגיעים אליו, סגורים;
- (4) תישמר, ככל האפשר, פרטיותם של הזקנים, לרבות בחדרי מגוריהם;
- (5) יתחשבו ברצונו של הזקן בכל הנוגע לטיפול בו, ויוענק יחס של כבוד לזקן מצדו ומצד צוות המעון;
- (6) לכל זקן תהיה כניסה ויציאה חופשית מן המעון ואליו, פרט למקרים שבהם קיימת סכנה בריאותית חמורה לזקן;
- (7) לזקן תהיה זכות לקבלת מבקרים, ובלבד שלא תיגרם הפרעה ופגיעה בזקנים אחרים.

פרק ד': השירותים המוענקים לזקן במעון

34. מזון

(א) מנהל המעון -

- (1) ידאג לתזונה מתאימה לכל זקן השוהה במעון, לפי סל מזונות שבועי שייקבע לאחר התייעצות עם תזונאי;
- (2) יספק לזקן בכל יום שלוש ארוחות עיקריות לפחות, מהן ארוחה אחת חמה לפחות, וכמו כן שלוש ארוחות ביניים, ובלבד שפרק הזמן שבין ארוחת הבוקר לארוחת הערב לא יעלה על 12 שעות;
- (3) ידאג לארוחות מיוחדות לזקנים הזקוקים לתזונה מיוחדת, על פי הוראות רופא המעון;
- (4) ידאג לתפריט שבועי שיוכן בידי אם הבית בשיתוף עם אחות המעון, שבועיים מראש לפחות, תוך התחשבות, ככל האפשר, ברצונם של הזקנים; דף ובו פירוט התפריט השבועי ייתלה בחדר האוכל במקום מרכזי;
- (5) ידאג כי במעון יהיה מלאי מזון בכמות מספיקה, מאוחסן במחסן המלאי, וכן מלאי לשעת חירום לפי הפירוט שבתוספת התשיעית; מלאי המזון ומלאי החירום יוחלפו אחת לשלושה חודשים לפחות;
- (6) ידאג כי בזמן הטיפול במזון, בישולו, והגשתו, יישמרו כללי תברואה, צורתו האסתטית, וטעמו הטוב של המזון, וכי הארוחות יועברו מהמטבח למחלקות השונות בעגלות מיוחדות במכלי נירוסטה סגורים;
- (7) ידאג כי קירור מזון, אחסונו והטיפול בו ייעשו בהתאם לנוהל משרד הבריאות ו**תקנות בתי אוכל**.
- (ב) הוראות תקנות משנה (א)(5) ו-(7) לא יחולו על מעון הרוכש שירותי הסעדה;
- (ג) במעון שבו מובטח מזון כשר ינהגו לפי הנחיות המועצה הדתית לענין הטיפול במזון.

35. כלי מיטה

- (א) מנהל המעון ידאג לספק לכל זקן כלי מיטה נקיים ותקינים, המתאימים לצרכיו, ובהתאם לעונות השנה.
- (ב) מנהל המעון ידאג כי במעון יהיה מלאי מספיק של מצעים להחלפה בכל שעות היממה, בהתאם למספר הזקנים השוהים במעון ולצרכיהם.

36. לבוש

- מנהל המעון ידאג כי כל זקן יהיה לבוש בלבושו הפרטי כשהוא נקי ומתאים לעונת השנה, וכי לכל זקן יהיה מלאי מספיק של בגדים נקיים להחלפה.

37. כביסה

- (א) מנהל המעון ידאג לשירותי כביסה ותיקונים שוטפים של מצעים, מגבות, כיסויי מיטות, וילונות, מפות ובגדי הזקנים, בהתאם לנוהל משרד הבריאות.
- (ב) מנהל המעון יאפשר לזקנים הרוצים בכך, לכבס את בגדיהם בעצמם במכונות כביסה.

38. אחזקה וניקיון של המבנה והציוד

מנהל המעון ידאג -

- (1) לניקוי המעון, חדרי המגורים, השירותים והפרוזדורים, וכן לניקוי הקירות, הדלתות, והציוד, בהתאם לצורך ובהתאם לנוהל משרד הבריאות;
- (2) לניקוי יום-יומי של המטבח, חדרי האוכל וחדרי השירותים הציבוריים;
- (3) לאחזקה תקינה של מבני המעון וציודו; ציוד שבור יוצא משימוש עד לתיקונו.

39. חומרי ניקיון

מנהל המעון ידאג לחומרי ניקיון בכמות מספיקה לשמירת ניקיון המעון; חומרי הניקיון יישמרו במקום סגור.

40. חימום ואוורור

- (א) מנהל המעון ידאג לכך כי בשטחי המעון שבהם שוהים הדיירים יופעלו אמצעי חימום ואוורור בקיץ ובחורף במידה ובפריסה נאותה.
- (ב) מנהל המעון ידאג לאוורור יום-יומי של החדרים הציבוריים, של חדרי המדרגות, ושל השירותים במעון.

41. שירותי בריאות

(א) מנהל המעון ידאג כי יינתנו לזקנים השוהים במעון -

- (1) שירות עזרה ראשונה במשך 24 שעות ביממה על ידי עובד שעבר קורס עזרה ראשונה;
  - (2) שירותי סיעוד, וכן טיפול אישי וסידורי היגיינה לזקנים שאינם מסוגלים לעשות זאת בעצמם, לפי פירוט שבתוספת העשירית;
  - (3) טיפול פיזיותרפיה וריפוי בעיסוק, לפי הפניית רופא המעון;
  - (4) תרופות, טיפול רפואי שוטף וטיפול בידי מומחים לפי הפניית רופא המעון;
  - (5) בדיקות רפואיות תקופתיות כמפורט בתוספת האחת עשרה;
  - (6) עזרים רפואיים תקינים, לפי הצורך.
- (ב) מנהל המעון ידאג שינהל תיק רפואי מעודכן כמפורט בתוספת השתיים עשרה.
- (ג) מנהל המעון ידאג כי לכל זקן תיקבע תכנית טיפולית-סיעודית בכתב, מיד עם קבלתו למעון.
- (ד) מנהל המעון אחראי -

- (1) להבאת זקן לבית חולים, עם ליווי, במקרה הצורך, ולהחזרתו עם ליווי מבית החולים, במקרה הצורך;
- (2) לקיום מעקב אחר מצב הזקן בעת שהותו בבית החולים, שיעשה בידי אחות המעון והעובד הסוציאלי של המעון;
- (3) להודיע מיד למשפחת הזקן על אשפוזו.

(ה) מנהל המעון יבטיח כי כל זקן יוכל לפנות לשירות רפואי נוסף על זה הקיים במעון, לפי בחירתו ועל חשבונו.

42. שמירת מקום

מקומו של הזקן במעון יישמר לו בזמן אשפוזו בבית החולים לתקופה של שלושה חודשים לפחות; בעד תקופה זו ימשיך הזקן לשלם 90% מהתשלום החודשי הקבוע שבינו לבין המעון.

43. שירות סוציאלי

מנהל המעון ידאג -

- (1) לקיום שירות סוציאלי לשמירת רווחתם האישית והחברתית של הזקנים; אחת לשבוע לפחות יינתן שירות

סוציאלי בשעות אחר הצהריים;

(2) לקביעת תכנית לשילובו של הזקן במעון;

(3) לעזור לזקן בתקופת הסתגלותו למעון ובעת משבר;

(4) לקיום קשרים שוטפים של הזקן, באמצעות העובד הסוציאלי של המעון, עם משפחתו, מוסדות וארגונים

בקהילה שבה נמצא המעון, וכן עם רשויות הרווחה שטיפלו בו לפני כניסתו למעון.

44. שירותי חברה תעסוקה ותרבות

(א) מנהל המעון ידאג לקיום פעילות חברתית, תרבותית ותעסוקתית, המותאמת לזקנים ולצרכיהם, וכן לספק לזקנים ציוד, חומרי עבודה ותעסוקה, משחקים, עיתונים וספרים.

(ב) הפעילויות יתקיימו בכל יום בשעות שלפני הצהריים, אחר הצהריים והערב, לפי תכנית קבועה ובהתחשב בדעתם וברצונם של הזקנים.

45. ועד

(א) מנהל המעון ידאג לכך שהזקנים יבחרו מתוכם ועד אשר ייצגם לפניו ולפני המפקח.

(ב) מנהל המעון יתחשב בביקורת, בתלונות ובהצעות לשיפור שיעביר אליו הועד.

46. פניות זקנים

מנהל המעון יאפשר ויעזור לכל זקן הרוצה בכך לפנות למפקח, שלא באמצעות הועד, בבקשה או בתלונה, בעל פה או בכתב; מנהל המעון ידאג למסור את פרטיו של המפקח הכוללים את שמו, מען משרדו ומספר הטלפון שלו, ויתלה הודעה בענין זה על לוח המודעות בחדר האוכל.

47. שירותי דת

(א) מנהל המעון ידאג לספק לכל זקן, הרוצה בכך, מזון כשר ואפשרות לקיים את מנהגי הדת המקובלים עליו.

(ב) על פי בקשת רוב הזקנים שבמעון ידאג מנהל המעון לשמירת שבת ומועדי ישראל בשטחיו הציבוריים של המעון.

פרק ה': שונות

48. פנקס ותיק אישי

מנהל המעון ידאג -

(1) לניהול פנקס רישום זקנים לפי התוספת השלוש עשרה; הפנקס לא יוצא מהמעון ויהיה במשמורתו של

מנהל המעון או של מי שהוא הסמיך לכך;

(2) כי לכל זקן במעון יהיה תיק אישי שכלול, בין השאר, רישומי מעקב שוטף, וטופס ויתור על סודיות רפואית.

49. דוח תנועת זקנים

מנהל המעון ידאג להכנת דוח חודשי על מצב הזקנים במעון לפי התוספת הארבע עשרה.

50. דוח תאונות או מוות

(א) מנהל המעון ידאג לדיווח טלפוני מיידי למפקח על אירוע חריג או מוות בלתי טבעי שקרו לזקן במעון, וכן ידאג לדיווח בכתב על כך למנהל השירות לזקן במשרד העבודה והרווחה (להלן - מנהל השירות).

(ב) העתק הדוח יתויק בתיק מיוחד במעון וישמר לביקורת המפקח.

51. ביטוח

מנהל המעון ידאג לביטוח הזקנים במעון מפני נזקים, כמו כן יבטח מנהל המעון חפצי ערך של הזקנים שנמסרו לו למשמורת.

52. סגירת המעון

לא יסגור מנהל מעון את המעון אלא אם כן הודיע על כך בכתב שלושה חודשים מראש לפחות למנהל השירות, לזקנים במעון ולבני משפחותיהם, זולת אם אישר מנהל השירות תקופה קצרה יותר; מנהל המעון יסייע לכל זקן למצוא סידור מתאים אחר.

53. ביטול

תקנות הפיקוח על מעונות (אחזקת זקנים עצמאיים ותשושים במעון), התשמ"ו-1986 - בטלות.

54. תחילה

תחילתן של תקנות אלה בתום תשעים ימים מיום פרסומן.

55. תחולה

(א) תקנות אלה לא יחולו על מעון שביום תחילתן נוהל ברישיון כדון, כל עוד לא פקע תוקפו.
(ב) תקנות 7 ו-14 יחולו רק על מעון שיקבל את רישונו לראשונה לאחר תחילתן של תקנות אלה.

תוספת ראשונה

(תקנה 14, 19, 20, 21)

201	101	51	31	14	7	מס' זקנים/
	עד	עד	עד	עד	עד	מס' חדרים
ומעלה	200	100	50	30	13	
70	50	40	30	20	8	אולם כניסה
12	12	12	12	9	9	חדר מנהל
16	16	12	9	5	9	חדר מזכירות וארגון
4	3	2	1	1	1	תא לטלפון ציבורי
9	9	9				חדר אם בית
18	18	9	9			חדר עובד סוציאלי
9	9	9				אחות ראשית
9	6	6.0	6	3.0	1.5	חדר שירותים לעובדים
7.5	7.5	7.5	6	3.0		חדר שירותים ציבוריים

חדרי שירותי**בריאות:**

24	24	12	12	9	6	רופא/אחות
6	5	4	3	2	1	מחסן תרופות
30	20	10	4	4	4	חדר המתנה לרופא
	60	60	40	25		פזיותרפיה
						מרפאה

חרי שירותי כביסה**ומחסנים:**

	6	5	4	3	2	חדר סירים	
						מטבח	
	100	75	50	30	16	8	חדר לאכסון אוכל
	15	15	15	15	15	15	
	מטר	מטר	מטר	מטר	מטר	מטר	חדר אוכל
	לכל	לכל	לכל	לכל	לכל	לכל	
	זקן	זקן	זקן	זקן	זקן	זקן	
201	101	51	31	14	7		מס' זקנים/
	עד	עד	עד 50	עד 30	עד 13		מס' חדרים
ומעלה	200	100					
100	75	50	20	10	6		מחסן*
15	15	15	15	10			חדר גרטור
50	30	24	12	4	2		שירותי כביסה

חדרי פעילויות

חברתיות ואחרות:

60	40	40			ריפוי בעיסוק
200	150	100	50	20	חדרי פעילות**
	30	30			בית כנסת וספריה
12	12	12			חדר מספרה

חדרי מגורים:

אורך	אורך	אורך	אורך	אורך	אורך	
הקירות	הקירות	הקירות	הקירות	הקירות	הקירות	
לא	לא	לא	לא	לא	לא	
יפחת	יפחת	יפחת	יפחת	יפחת	יפחת	
מ-	מ-	מ-	מ-	מ-	מ-	חדר מגורים
2.50	2.50	2.50	2.50	2.50	2.50	
מטר	מטר	מטר	מטר	מטר	מטר	
כל	כל	כל	כל	כל	כל	
אחד	אחד	אחד	אחד	אחד	אחד	
4 מ"ר	4 מ"ר	4 מ"ר	4 מ"ר	4 מ"ר	4 מ"ר	
לכל	לכל	לכל	לכל	לכל	לכל	חדר שירותים צמוד
שני	שני	שני	שני	שני	שני	
זקנים	זקנים	זקנים	זקנים	זקנים	זקנים	

* במחסן ייוחד מקום לציוד אישי של הזקנים.

** מעון שבו יותר מקומה אחת ובקומה מתגוררים יותר מ-30 זקנים יהיה בקומה חדר רב תכליתי ששטחו המזערי 20 מ"ר.

תוספת שניה

(תקנה 15)

פירוט ציוד חדר מרפאה

רהיטים וציוד משרדי

ספת בדיקה

ארון תרופות עם מנעול

שולחן כתיבה עם 2 כיסאות ישיבה לפחות

ארון לארגון חומרי חבישה ומלאי תרופות, נעול

פרגוד

פח אשפה פטנטי

ארון נעול לתיקים רפואיים

מחברות לטיפולים

מחברות דיווח

מחברות פקודות

ציוד רפואי

עגלת טיפולים

עגלה לחלוקת תרופות עם כוסיות מנירוסטה או מגש לחלוקת תרופות

ציוד לעזרה ראשונה

תוספת שלישית

(תקנה 16(ב))

ציוד מטבח

כיריים לבישול על גז

תנור אפיה - גז או חשמל

מערבל עם חלקים מתאימים

מכונה לחיתוך לחם*

מכונה לקילוף ירקות*

שולחן עבודה מנירוסטה או פורמאיקה

עגלה להובלת ארגזים וסירים כבדים

עגלה להגשת אוכל לחדר אוכל

עגלות מזון עם מכלי נירוסטה סגורים

סירי בישול בכל הגדלים

ארונות לאחסון כלי הגשה, לחם ומצרכי מזון הנמצאים בשימוש

סכו"ם וכלי אוכל

כלים להגשת אוכל ולהעברת אוכל לחדרים

כלים שונים להגשת אוכל

---

* לא הכרחי במעון שבו גרים פחות מ-50 דיירים.

תוספת רביעית

(תקנה 24)

ציוד המעון

סירי מיטה מנירוסטה או פלסטיק קשיח, בכמות המספיקה ל-10 אחוזים ממספר הזקנים התשושים במעון.

בקבוקים לשתן מנירוסטה או פלסטיק, בכמות המספיקה ל-10 אחוזים ממספר הזקנים התשושים במעון.
קערות רחצה מנירוסטה או מפלסטיק קשיח.
כיסאות גלגלים (עגלות נכים) בכמות המספיקה ל-10 אחוזים ממספר הזקנים התשושים במעון.
הליכונים.
יחידות קביים.
ציוד למניעת פצעי לחץ: כריות סיליקון או גומי אוויר ו-2 מזרנים מיוחדים.

תוספת חמישית

תקנה 27(ד)(2)

2 הערכה רפואית של רופא המעון

תוספת שישית

(תקנה 27(ד)(3))

1 טופס הערכה של העובד הסוציאלי של המעון

תוספת שביעית

(תקנה 27(ה))

1 החלטת ועדת קבלה של המעון

תוספת שמינית

(תקנה 31(ד)(9))

(נספח להסכם)

1 כתב ויתור על סודיות רפואית

תוספת תשיעית

(תקנה 34(א)(5))

מלאי מזון לשעת חירום

המלאי מחושב ל-100 איש, היה במעון מספר אחר של זקנים, יחושב המלאי יחסית למספר הזקנים במעון.

שק קמח

שק סוכר

שק אורז

שק קטניות

50 ק"ג אבקת חלב

10 ק"ג אבקת רפרפת

3 ק"ג קפה

3 ק"ג תה

3 ק"ג קקאו

50 ק"ג שמן

70 ק"ג בשר משומר בקופסאות
70 ק"ג סרדינים בקופסאות
9 ק"ג אבקת מרק
30 ק"ג ריבה
קנקן מיץ לימון טבעי
100 ק"ג ירקות משומרים
30 ק"ג רסק עגבניות
2 קרטונים פירות יבשים שונים
50 ק"ג פירות משומרים בקופסאות
140 ק"ג מחמצים (זיתים, מלפפונים וכו')

המצרכים שלהלן בכמות מספיקה למספר הזקנים שבמעון: אטריות, מצות בייסקויטים, מרגרינה, מיונית, טחינה, דג קפוא, נקניקי, גבינה צהובה, ביצים, דבש, חלבה, ממתקים, צימוקים, בצל חי, שום.

(תיקון התשע"ד)

תוספת עשירית

תקנה 41(א)(2)

סידורי הגיינה

הגיינה אישית:

1. רחצה כללית של דיירי המעון ארבע פעמים בשבוע לפחות.
2. סירוק, גילוח ואיפור יומי.
3. טיפול בציפורניים אחת לשבוע.
4. טיפול ברגליים אחת לחודש.
5. צחצוח שיניים וטיפול פה יום-יומי.
6. טיפול יום-יומי במכשירי עזר ותותבים.
7. טיפול יום-יומי בהפרשות, וכן לפי הצורך.

הגיינה סביבתית:

1. החלפת מצעים אחת לשבוע וסידור מיטה מדי יום.

2. ניקוי יסודי של המיטה אחת לחודש.

3. ניקוי ארונות הלילה אחת לשבוע.

4. ניקוי וסידור ארון בגדים אחת לחודש.

תוספת אחת-עשרה

(תקנה 41(א)(5))

בדיקות רפואיות תקופתיות

אחת לשבועיים:

1. בדיקת מעקב, בידי אחות, לחולה לב.

2. בדיקת מעקב, בידי אחות, לחולה עם יתר לחץ דם.

3. בדיקת מעקב, בידי אחות, לחולה סוכרת.

אחת לחודש:

4. בדיקת מעקב, בידי רופא, לחולה לב.

5. בדיקת מעקב, בידי רופא, לחולה עם יתר לחץ דם.

6. בדיקת מעקב, בידי רופא, לחולה סוכרת.

7. מדידת לחץ דם.

8. שקילה.

אחת ל-6 חודשים:

9. בדיקה קלינית כללית, בידי רופא, הכוללת סריקה של רשימת התרופות הניטלת על ידי החולה ועדכונה.

אחת לשנה:

10. בדיקת דם: שקיעת דם, תמונת דם, סוכר, אוריאה, אלקטרוליטים.

11. בדיקת שתן לסוכר ולחלבון.

12. בדיקה בידי רופא עיניים: כושר ראייה, לחץ בעיניים, גלאוקומה.

13. בדיקת שמיעה בידי רופא אף, אוזן, גרון.

בלי לגרוע מהבדיקות התקופתיות המפורטות לעיל יבוצעו בדיקות כאמור גם במועדים אחרים, לפי הצורך.

תוספת שתיים עשרה

(תקנה 41(ב))

3 תיק רפואי

תוספת שלוש עשרה

(תקנה 48(1))

1 פנקס רישום זקנים

תוספת ארבע עשרה

(תקנה 49)

1 דוח חודשי על תנועת זקנים במעון

ו' בכסלו התשס"א (7 בדצמבר 2000)

רענן כהן

שר העבודה והרווחה

---

[1].ק"ת 6083, התשס"א (31.1.2001), עמ' 338.

תיקון:ק"ת 7414, התשע"ד (24.8.2014), עמ' 1696.

[2]. הטופס הושמט.

[3]. הטופס הושמט.